

Rezolucja w sprawie wyborów do Sejmu PRL¹

W dniu 23 marca br. odbyły się wybory do Sejmu PRL, traktowane przez PZPR jako wyraz rzekomego poparcia dla jej linii politycznej. W związku z tym Rada Polityczna KPN stwierdza, co następuje:

1.

Po raz ostatni wolne wybory zostały przeprowadzone w Polsce we wrześniu 1938 roku. W następstwie niemieckiej i radzieckiej agresji na Polskę we wrześniu 1939 roku, militarnego opanowania przez ZSRR całej Polski w latach 1944-1945 oraz stworzenia w Polsce rządu zależnego od Moskwy, co w lutym 1945 roku w Jałcie uzyskało sankcję Wielkich Mocarstw - naród polski utracił wolność samostanowienia o własnym losie. Wprawdzie układy jałtański zawierały postanowienie o przeprowadzeniu wolnych wyborów w Polsce, lecz do dnia dzisiejszego pozostało ono nie zrealizowane. Władzę w Polsce uzurpatorsko sprawuje PZPR nie dysponując mandatem zaufania narodu.

Wszelkie działania zwane przez ich organizatorów wyborami, przeprowadzane w ciągu ostatnich 40 lat na ziemiach polskich, nie mają mocy prawnej i nie były wyrazem rzeczywistych przekonań społeczeństwa polskiego. W szczególności dotyczy to:

- wyborów do Rady Najwyższej ZSRR przeprowadzonych przez władze radzieckie w październiku 1939 roku w okupowanej przez ZSRR wschodniej części terytorium państwowego Drugiej Rzeczypospolitej;
- wyborów do Sejmu Ustawodawczego, przeprowadzonych w styczniu 1947 roku w warunkach krwawego terroru oraz powszechnego fałszowania wyników;
- wyborów do Sejmu PRL przeprowadzonych w latach 1952, 1957, 1960, 1964, 1968, 1972, 1976, w których wyborcy pozbawieni byli możliwości wyboru i mieli prawo oddawać głosy jedynie na rządzącą listę FJN;
- Ostatnich wyborów do Sejmu PRL z 23 marca br., w których władze PRL uniemożliwiły wyborcom dokonanie wyboru między rządowymi kandydatami FJN a opozycyjnymi kandydatami KPN.

2.

Wybory do Sejmu PRL 23 marca br. przeprowadzono z naruszeniem zasadniczych postanowień prawa obowiązującego w PRL. Artykuły 1. pkt 2, 2 pkt 1, 95, 96, 100 Konstytucji PRL oraz odpowiednie postanowienia Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych stwierdzają, że wszyscy obywatele mają równe prawa wyborcze, co obejmuje również prawo równe wybieralności i równe prawo do zgłaszania kandydatów na posłów. Artykuł 100 Konstytucji PRL przewiduje, że kandydatów na posłów "zgłaszają organizacje polityczne i społeczne" bez żadnych ograniczeń.

Postanowienia naczelných aktów normatywnych PRL - Konstytucji PRL i Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych zostały bezprawnie ograniczone w obowiązującej Ordynacji Wyborczej z 17 stycznia 1976 roku. Nie zawiera ona przepisów dotyczących zgłaszania kandydatów na posłów, ograniczając się jedynie do wskazania, w jakim trybie zgłaszani są kandydaci FJN, sugerując tym samym jakoby tylko ci kandydaci mogli zostać zgłaszani.

Nawet jednak ta naruszająca prawo Ordynacja wyborcza przewiduje istnienie więcej niż

¹ Rezolucja Rady Politycznej KPN w sprawie wyborów do Sejmu PRL, maj 1980 r. (BU 01322/2586, SOR "Oszust" [t. X], s.2934-2939).

jednej listy kandydatów w każdym okręgu wyborczym, a dopuszczając alternatywne wobec FJN listy, nakazuje obowiązkową ich rejestrację przez Okręgowe Komisje Wyborcze.

Obowiązujące i ustanowione przez samą PRL prawo wyborcze nie zostało jednak zachowane. W sposób konsekwentny na terenie całego kraju przyjęto jednolity sposób postępowania w przygotowaniu przeprowadzonych wyborów.

Aparat PZPR, działając pod bezpośrednim kierownictwem Biura Politycznego KC PZPR arbitralnie ustalił składy komisji wyborczych wszystkich szczebli oraz listy wyborcze kandydatów na posłów i radnych. Temu samemu ośrodkowi dyspozycyjnemu podlegali więc ludzie i instytucje zgłaszający kandydatów na posłów, sami kandydaci oraz komisje, które miały czuwać nad należytym przeprowadzeniem wyborów. Zatwierdzeni przez PZPR kandydaci na posłów i radnych zostali następnie ogłoszeni przez podległy PZPR aparat jako wybrani, niezależnie od rzeczywistej ilości głosów, jaką otrzymali. Jest to postępowanie całkowicie sprzeczne z przepisami obowiązującego w PRL prawa.

3.

W przepisany trybie i terminach do czterech okręgowych komisji wyborczych (nr, nr 1, 21, 33 i 38) Konfederacja Polski Niepodległej, będąca niewątpliwie "organizacją polityczną" w znaczeniu artykułu 100 Konstytucji PRL zgłosiła łącznie 8 kandydatów na posłów. Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 3, 4, 5 Ordynacji Wyborczej, Okręgowe Komisje Wyborcze powinny zarejestrować kandydatów KPN, ogłosić dane o nich oraz umieścić ich nazwiska na urzędowych kartach do głosowania i dostarczyć je obwodowym komisjom wyborczym.

Komisje wyborcze nr, nr 1, 21, 33 i 38 nie dokonały którejkolwiek z tych nakazanych im prawem czynności. Skarga na takie postępowanie Okręgowej Komisji Wyborczej skierowana przez KPN do Państwowej Komisji Wyborczej nie została przez nią rozpatrzona, wbrew wyraźnemu postanowieniu art. 22 ust. 1 pkt 2 Ordynacji Wyborczej, a przynajmniej KPN nie została o tym powiadomiona.

Nieogłoszenie przez Komisje Wyborcze list kandydatów na posłów z ramienia KPN spowodowało niedopuszczenie do rzeczywistego wyboru przez wyborców posłów spośród alternatywnych kandydatów.

W okręgach wyborczych 1, 21, 33 i 38 takie postępowanie, będące istotnym naruszeniem prawa wyborczego, zgodnie z art. 79 ust. 1 Ordynacji - powoduje unieważnienie wyborów. W skali całego kraju niedopuszczenia kandydatów KPN i wystawienie jedynie zaaprobowanych przez PZPR list kandydatów FJN oznacza, że właściwe wybory między programem i kandydatami KPN a programem i kandydatami FJN zostały arbitralnie rozstrzygnięte decyzją władz PRL, uniemożliwiającą uczestnictwo w wyborach KPN i przesądzającą, że zgłoszeniu zostali poddani jedynie kandydaci FJN.

4.

Podczas kampanii wyborczej organa administracji państwowej w całym kraju prowadziły bezprawne działania zmierzające do ograniczenia praw obywatelskich. Służba Bezpieczeństwa w ponad 130 przypadkach zatrzymała kandydatów KPN, osadzając ich w aresztach. Drugie tyle przypadków zatrzymań objęło uczestników pozostałych ugrupowań opozycji demokratycznej w Polsce. Uniemożliwiono KPN prowadzenie kampanii wyborczej.

W trzech przypadkach funkcjonariusze SB nie dopuścili do przeprowadzenia zebrania przedwyborczego KPN z dziennikarzami, popełniając w ten sposób przestępstwo z art. 189 par. 3 Kodeksu Karnego. Zatrzymani zostali (niektórzy wielokrotnie) wszyscy kandydaci na posłów z ramienia KPN, jeden z nich - Roman Kściuczek - pod prowokacyjnym zarzutem został skazany na 3 miesiące aresztu, zaś trzem - Zdzisławowi Jamrożkowi, Stanisławowi Franczakowi i Januszowi Piotrowskiemu uzbrojona bojówka zagroziła śmiercią...

Dopuszczano jedynie do działań przedwyborczych, zmierzających do popularyzowania

programu i kandydatów FJN. Zebrania, na których kandydaci na posłów z ramienia KPN spotykali się z wyborcami miały na ogół charakter zamknięty i nie dopuszczano tam osób bez zaproszeń, a ludzi którzy na tych zebraniach występowali przeciwko programowi FJN funkcjonariusze SB zatrzymywali.

Nadanie kampanii wyborczej charakteru propagandy na rzecz kandydatów prorządowych, finansowanie tej kampanii ze środków państwowych oraz policyjne zwalczanie KPN i innych niezależnych ugrupowań politycznych, było ewidentnym naruszeniem art. art. 81, 83, 87, 94, 96, Konstytucji PRL oraz przepisów prawa wyborczego.

5.

Sam przebieg głosowania odbywał się pod bezpośrednią presją władz, starających się wymusić na wyborcach głosowanie na kandydatów FJN. W tym celu między innymi:

- w składach osobowych komisji wyborczych znaleźli się oficerowie Służby Bezpieczeństwa, którzy nie ukrywali swych funkcji;
- komisje wyborcze stosowały manifestacyjne zaznaczanie, kto z głosujących korzysta z kabiny, aby w ten sposób zastraszyć pozostałych i powstrzymać ich przed skreślaniem kandydatów FJN;
- odwiedzano wyborców w mieszkaniach, a nawet dowożono samochodami do komisji wyborczych sugerując, że ich prawnym obowiązkiem jest oddanie głosu na kandydatów FJN;
- dopuszczano, aby jedna osoba oddawała głos za całą rodzinę, a nawet, aby sołtysi głosowali za całą wieś - pod warunkiem, że będą to głosy na FJN - bez skreśleń.

W wielu komisjach członkowie komisji wrzucali karty do głosowania przysługujące wyborcom, którzy zbojkotowali wybory. W niektórych spośród znanych nam przypadków, ta ilość głosów, które komisja oddawała za wyborców, przekraczała 50% uprawnionych do głosowania.

Wszystkie obwodowe komisje wyborcze przeprowadzały wybory w taki sposób, aby jak najwięcej wyborców oddało głosy bez skreśleń na listy kandydatów FJN. O przebiegu głosowania w poszczególnych obwodach wyborczych systematycznie informowano tak zwane sztaby wyborcze, powołane przez komitety PZPR oraz odbierano od nich i wykonywano instrukcje na temat dalszego przebiegu wyborów.

6.

Mimo przedstawionych wyżej praktyk, stosowanych w okresie przedwyborczym oraz w trakcie głosowania, poważna część społeczeństwa zbojkotowała wybory, bądź skreślała kandydatów FJN.

Na podstawie obserwacji zewnętrznej oraz danych pochodzących od osób współpracujących poufnie z KPN a znajdujących się w komisjach wyborczych, można ustalić, że w poszczególnych obwodach liczba osób, które nie wzięły udziału w głosowaniu, wahała się od 10% do 60% uprawnionych do głosowania, a liczba osób, które skreślały kandydatów FJN na kartach wyborczych wynosiła od 15% do 30% głosujących.

Obliczenia szacunkowe pozwalają przypuszczać, że w skali całego kraju aż 15% do 20% wyborców zbojkotowała wybory, zaś około 30% głosujących skreślało jednego lub więcej kandydatów FJN. Jak wskazują informacje konfidenckie, z obliczeń dokonywanych w KC PZPR również wynika, że nie mniej niż 30% wyborców, a więc około 8 milionów osób, zbojkotowała wybory lub skreślała kandydatów FJN.

Ilość osób, które w 1976 roku nie wzięły udziału w wyborach, bądź skreślały kandydatów FJN wyniosła około 700 tysięcy, a w poprzednich wyborach - jeszcze mniej. Jakkolwiek większość wyborców usłyszała wezwania władz biorąc udział w głosowaniu, przebieg tegorocznych wyborów świadczy, o przełamywaniu biernej postawy. Jest to szczególnie ważne, że bojkotowali wybory bądź skreślali kandydatów FJN przede wszystkim ludzie młodzi.

7.

W toku kampanii przedwyborczej doszło do nawiązywania współdziałania politycznego - bezpośredniego bądź pośredniego - przez wiele nie współdziałających uprzednio grup opozycyjnych.

Komitet Porozumienia na rzecz Samostanowienia Narodu wystąpił z inicjatywą domagającą się dostosowania przepisów prawa wyborczego PRL do postanowień Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych.

Inicjatywa ta poparta została przez wszystkie ugrupowania demokratyczne z wyjątkiem KSS "KOR", przy czym grupa działaczy z KSS "KOR" skupionych wokół pisma "Głos" również poparła inicjatywę KPSN.

Na początku lutego KPN wezwał wszystkie ugrupowania opozycyjne w PRL, aby wstrzymały się od oddawania głosów na kandydatów FJN. W myśl tego apelu działały wszystkie ugrupowania.

W toku bezpośredniej kampanii wyborczej poszczególne ugrupowania opozycyjne wezwały do bojkotu głosowania. KPN uczyniła to 4 marca 1980 roku. Ostatecznie do bojkotu wyborów wzywała ogromna większość ugrupowań opozycyjnych, a wśród nich: KPN Ruch Młodej Polski, Ośrodek Myśli Ludowej, Ośrodek Myśli Socjalistycznej, KPSN, oba ugrupowania Ruchu Obrony Praw Człowieka i Obywatela, działacze KSS "KOR" skupieni wokół pisma "Głos".

Do bojkotu wyborów nie nawoływały tylko dwa ugrupowania: KSS "KOR"² oraz Ruch Wolnych Demokratów.

8.

Tegoroczne wybory wykazały, że społeczeństwo polskie zaczyna przełamywać bierne postawy i odrzuca bezmyślne posłuszeństwo wobec dyrektyw PZPR. Osiem milionów osób, które nie usłuchały wezwania władz i narażając się na represję zbojkotowały głosowanie bądź skreślały kandydatów FJN dowodzą, że proces odradzania się aktywności politycznej Polaków jest już poważnie zaawansowany.

Władze państwowe PRL i aparat PZPR bezskutecznie usiłują powstrzymać żywiołowo rozwijające się procesy, aby zahamować narastający opór społeczny. Rządcy PRL ustawicznie łamią ustanowione przez siebie przepisy, policyjnymi środkami starają się ograniczać aktywność opozycji, lecz nie są już w stanie represjonować wszystkich nieposłusznych. Władze nie mają zresztą możliwości szykanowania wszystkich 8 milionów wyborców, którzy postąpili wbrew dyrektywom PZPR.

Na przebieg tegorocznych wyborów nie miały wpływ wywarły działania zorganizowanej opozycji. Z wielkim zadowoleniem powitać należy faktyczne współdziałanie poszczególnych ugrupowań opozycyjnych. To zjawisko należy umacniać, a rozbieżności ideowe i programowe między poszczególnymi ugrupowaniami nie powinny przeszkadzać w formowaniu jedności w działaniu.

Konfederacja Polski Niepodległej, zarówno dynamiką polityczną, jak i organizacyjną oraz skalą i rozmiarem działań obejmujących cały kraj, wysuwała się na czołowe miejsce.

Zgłaszając kandydatów na posłów do Sejmu PRL KPN przekroczyła kolejną barierę polityczną. Decydując się na zgłoszenie kandydatów Rada Polityczna KPN zdawała sobie sprawę, że PZPR nie dopuści do tego, aby kandydaci z ramienia Konfederacji wzięli udział w wyborach. Takie postępowanie PZPR ujęliśmy w naszym planie taktycznym. Założone cele osiągnęliśmy w całości. Pokażna część społeczeństwa uświadomiła sobie, że powstała już polityczna alternatywa wobec rządów PZPR, a więc sytuacja polityczna w kraju weszła w jakościowo nowy stan. Nie dopuszczając kandydatów KPN do wyborów PZPR własnym działaniem udowodniła, że nie są to

2 *Uznając wynik głosowania za z góry przesądzony, KSS "KOR", a także zdecydowana większość środowisk z nim związanych, nie chciały wzywać do bojkotu tej imprezy* (Redaktor, *Po wyborach*, "Biuletyn Informacyjny" [KOR] z 1980 r., nr 36, s. 1).

żadne wybory, gdyż społeczeństwo nie ma możliwości wybierania między listami i programami. Zamiast wyborców o tym, kto zasiądzie w Sejmie, decyduje tylko kierownictwo PZPR.

9.

Nowa sytuacja polityczna w Polsce charakteryzuje się tym, że okrzepla już zorganizowana opozycja, a władze PZPR, stosując represje zmierzające do zwolnienia tempa jej rozwoju, pogodziły się z jej istnieniem.

Osiągnięta została pewna chwilowa stabilizacja. PZPR faktycznie akceptując istnienie opozycji, stara się nie dopuścić do jej formalnej instytucjonalizacji i powstrzymać rozwój ugrupowań demokratycznych i niepodległościowych oraz ograniczyć wpływ na społeczeństwo.

Jeśli opozycja demokratyczna zatrzyma się na osiągniętym poziomie, ograniczając się do form obywatelskiego działania społecznego i samoobrony społecznej, ewentualnie skupiając swą aktywność na rewindykacjach ekonomiczno-socjalnych, rządząca PZPR zyska możliwości podjęcia politycznego kontrataku, zmierzającego do izolowania grup niezależnych, a następnie wessania ich przez struktury peerelowskie.

Rada Polityczna KPN jest przekonana, że konieczna jest dalsza aktywizacja poczynąń opozycyjnych w taki sposób, aby nadać im bezpośrednio polityczny charakter. Obecny stan faktycznego usankcjonowania istnienia opozycji może być tylko punktem startu do rozwinięcia bezpośredniej ofensywy politycznej, zmierzającej do politycznych ustępstw uzurpatorskiej władzy.

Początkiem tej politycznej ofensywy była kampania wyborcza KPN. Obecnie trzeba ją kontynuować, w miarę możliwości poszerzając front i pozyskując współdziałanie pozostałych ugrupowań opozycyjnych.

10.

Po raz pierwszy od ponad 30 lat co najmniej 8 milionów wyborców (na około 25 mln uprawnionych do głosowania) nie ulękło się i wystąpiło przeciwko PZPR. Spośród tych, którzy posłusznie wzięli udział w głosowaniu, więcej niż połowa (najostrożniej licząc) uczyniła tak ze strachu, wbrew własnym przekonaniom. Wyraźnie mniej niż trzecia część wyborców głosowała na listę FJN z przekonaniem.

Ostatnie wybory stały się wielkim i społecznie czytelnym wotum nieufności narodu wobec uzurpatorskiej władzy PZPR.

Działania administracyjno-policyjne władz PRL, a wśród nich niedopuszczenie do udziału w wyborach kandydatów z list KPN - są tylko dodatkowym dowodem, że rządząca PZPR zdaje sobie sprawę ze swej niepopularności i zagrożenia ze strony społeczeństwa.

W PRL zaczyna kształtować się nowa sytuacja polityczna. Od naszej aktywności, ofiarności i rozważań zależy, czy potężniejszy ruch odnowy narodowej Polaków skieruje się w kierunku odzyskania niepodległości i budowy demokratycznej Rzeczypospolitej, czy też zostanie wymanipulowany, a jego energia roztrwoniona bezpowrotnie.

*Rada Polityczna
Konfederacji Polski Niepodległej*